

Sa bidda e Scalepranu in su situ de Sardegna Cultura

Una bidda in su cùcuru a un'altura, a làcana intre provìntzias de Casteddu e Nùgoro, in s'ala tzentru-orientale de sa Sardigna, inghiriadu dae unu territòriu ammajadore

Est postu subra de unu pranu artu belle 350 metros, inghiriadu dae is baddes de is rios Flumendosa e Flumineddu, in unu territòriu fèrtili, coltivadu cun àrbores de frutu e olias e cugugiadu dae padentes de suèrgiu. Scalepranu est una bidda de duamìgia e 200 abitanes in sa regione istòrica de su Gerrei, s'ùrtimu de sa provìntzia de su sud Sardigna

a làcana cun s'Ogiastra. Sa positzione favorèvole at permìtidu chi s'àrea esseret frecuentada giai dae sa preistòria: is primas testimonias sunt domus de Janas, nuraghes e tèmpios a putzu. In unu documentu ispagnolu de metade sèculu XIV, est remonadu Scalepranu comente bidda de istituzione noa, galu non sugetu a impostas. Segundu su contu, sa bidda fiat in localidade de Is Arantas, naradu Escall'e oru, (iscala de oro). A pustis fiat istada tramudada subra de s'altura, subra de pranu, e mutidu Villanova de Scala de Plan, cun riferimentu a sa longa bia de atzessu a s'altura. Fiat istadu in antis compidadu dae sa familia de is Carroz, posca fiat coladu suta de su ducadu de Mandas.

Su tzentru abitadu est atzocadu a inghìriu a sa crèsia parrochiale de Santu Sebastianu, fraigada in istile gòticu aragonesu, de su sèculu XVI. Sa fatzada est originària, adornata dae unu grandu rosone intarsiadu. Subra de s'altura de Is Sceas, in su caminu cara a Ballau, ddoe est sa crèsia de Santu Sarbadore, realizzata in matone dae ludu e pàgia, oe torrada a acontzare. Festas e sagras ànimant Scalepranu totu s'annu cun traditziones e sabores. Si cumintzat su 17 de ghennàrgiu cun sa festa de Sant'Antoni de su Fogu, si sighit tres dies a pustis cun sa de su patronu Santu Sebastianu: In onore de is duos santos s'allughent fogorones mannos, acumpangiados dae degustatziones de binos e durches e de ballos. Su 15 de maju si festat santu Sarbadore: s'istàtua sua benit acumpangiada a sa cresiedda de su sartu dedicata a issu. Su 24 de làmpadas tocat a Santu Giuanni, cun una professone cun bestires traditzionales e cun is tracas, carros tragiados dae boes e adornados cun froes. Semper in làmpadas de non pèrdere est sa sagra de s'ògiu de Modditzi, s'ollistincu, e de su casu. In austu ddoe est sa rassigna folcloristica de su Mesaustu scalapranesu. In fines, su 4 de mese de idas sa bidda festat a Santa Bàrbara.